

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 16Csp/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317200841
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Fekete
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2021:1317200841.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III, v konaní pred sudkyňou Mgr. Ivanou Fekete, v spore žalobkyne: T. C., nar. XX.XX.XXXX, s pobytom O. XXX/X, Q., zastúpenej Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 859 43536 865 281, so sídlom Hlavná 31, Trnava, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., IČO: 47 234 679, so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín, o zaplatenie 3 305,- eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 3 305 euro spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne odo dňa 19.01.2017 až do zaplatenia, a to všetko v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi súd priznáva v plnom rozsahu nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 24.01.2017 sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3.305 euro spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 19.01.2017 až do zaplatenia, z titulu bezdôvodného obohatenia sa plnením bez právneho dôvodu a náhrady trov konania.

2. Žalobkyňa po skutkovej stránke odôvodnila žalobu podľa 150 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) tým, že dňa 28.01.2011 uzatvorila so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru. Žalobkyni bol poskytnutý úver v sume 4 000 euro s úrokom 26,40 %, RPMN od 29,70 do 31,20 %, priemernou RPMN vo výške 18,48 % a výškou mesačnej splátky dohodnutou v sume 126,60 eura. Počet splátok bol stanovený na 60 a celkom zaplatená suma žalobkyňou mala predstavovať sumu 7.305 euro. Žalobkyňa uviedla, že pravidelnými splátkami vo výške 126,60 eura, ktoré platila vždy k 15. dňu v mesiacu a žalovaný ich prijímal, uhradila žalovanému spolu sumu 7.305 euro. Nakoľko v zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti, rozdelenie splátok na istinu, úrok a iné poplatky, adresa veriteľa na podanie reklamácie a sťažnosti, žalobkyňa prostredníctvom splnomocneného advokáta dňa 16.01.2017 vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalovaným poskytnutý úver bol bezúročný a bezpoplatkový.

3. Žalobkyňa právne odôvodnila žalobu ustanoveniami § 39, § 451 ods. 1 a 2, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustanoveniami § 4 ods. 1 a 2, § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom uviedla, že žalovaný pred uzatvorením zmluvy neposkytol žalobkyni informácie vyžadované zákonodarcom podľa § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch vo forme formulára, čím porušil právnu úpravu už pred uzatvorením samotnej zmluvy. Tejto povinnosti sa podľa žalobkyne žalovaný pokúsil zbaviť tým, že do zmluvy malým písmom inkorporoval dodatok, v zmysle ktorého sa žalobkyňa údajne oboznámila s formulárom obsahujúcim štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere.

Týmto žalovaný preniesol dôkazné bremeno o poskytnutí formulára na žalobkyňu. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala aj na rozhodovaciu prax iných súdov, konkrétne na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove (4S 48/2014), podľa ktorého je vyššie uvedený dodatok v zmluve v rozpore s požiadavkou dobrej viery a zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach pretože prenáša na spotrebiteľa dôkazné bremeno v otázke oznámenia sa s obsahom formulára s tým, že odkaz na takéto prehlásenia spotrebiteľa nepreukazuje dostatočne, že veriteľ zabezpečil informovanie ešte pred uzatvorením zmluvy. Žalobkyňa okrem toho namietala aj to, že v zmluve uvedená RPMN bola uvedená nesprávne a to v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti poukázala na zákon o spotrebiteľských úveroch a smernicu EP a Rady č. 2008/48, z ktorých podľa žalobkyne vyplývala povinnosť informovať spotrebiteľa o konkrétnej hodnote RPMN a to ešte pred uzatvorením samotnej zmluvy. Mala za to, že presný matematický výpočet tak jednoznačne vylučuje hodnoty RPMN v nepresnom rozpätí. Odkázala na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline (10Co 895/2014), podľa ktorého označenie údajov o RPMN v podobe percentuálneho rozpätia dolnej a hornej hranice nespĺňa požiadavku presnosti a jednoznačnosti údajov vyjadrujúceho RPMN, pričom v čase uzatvorenia zmluvy musí byť v zmluve presný údaj o RPMN. Ide pritom o zákonnú podmienku, ktorú nemožno obísť a ktorej absenciu zmluve sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Na základe uvedeného mala žalobkyňa za to, že žalovaný si nespĺnil svoju povinnosť uviesť v zmluve presnú hodnotu RPMN a to ani prostredníctvom predzmluvného formulára. Žalobkyňa ďalej namietala aj to, že uzatvorená zmluva neobsahovala údaj o adrese žalovaného, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť sťažnosť alebo reklamáciu, pričom za splnenie uvedenej povinnosti nepovažovala identifikačné údaje veriteľa uvedené pod názvom zmluvy. Podľa žalobkyne zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne rozlišuje identifikačnú povinnosť veriteľa uvedením sídla spoločnosti a povinnosť uviesť adresu veriteľa, kde môže spotrebiteľ uplatniť právo reklamácie a sťažnosti. Tým, že v uzatvorenej zmluve takáto adresa veriteľa uvedená nie je, bolo sťažené právo žalobkyne na uplatnenie reklamácie a sťažnosti. Žalobkyňa taktiež uviedla, že v zmluve absentoval údaj o termíne konečnej splatnosti, rozdelení splátok na istinu, úrok a iné poplatky. Žalobkyňa zároveň poukázala na rozhodovaciu prax súdov prvej inštancie, odvolacích súdov, ako aj rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie SK/0125/99/2014. Na základe vyššie uvedených skutkových a právnych tvrdení považovala žalobkyňa žalovaným poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkový.

4. Žalobkyňa na preukázanie svojich tvrdení predložila listinné dôkazy a to: úverovú zmluvu zo dňa 28.01.2011 a predsporovú výzvu zo dňa 16.01.2017.

5. Súd vo veci rozhodol vydaním platobného rozkazu zo dňa 10.02.2017, č. k. 16Csp/6/2017-17, voči ktorému žalovaný podal včas dňa 03.03.2017, vecne odôvodnený odpor, na základe čoho súd platobný rozkaz zrušil podľa § 267 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), uznením zo dňa 14.03.2017, č. k. 16Csp/6/2017-31, právoplatným dňa 25.04.2017.

6. Žalovaný v rámci svojej procesnej obrany podľa § 151 C.s.p. v odpore, nepoprel skutkové tvrdenia žalobkyne ohľadom uzatvorenia predmetnej zmluvy a uhradenia sumy 7.305 euro, avšak doplnil svoje tvrdenia o tom, že predmetná úverová zmluva bola uzatvorená z iniciatívy žalobkyne a jej uzatvorenie žiadnym spôsobom nevnucoval. Tvrdil, že splnenie svojej povinnosti predložiť žalobkyňi pred uzatvorením predmetnej zmluvy formulár preukazuje samotný podpis žalobkyne na zmluve, ktorým potvrdila, že pred uzatvorením úverovej zmluvy prevzala formulár so štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol vyhotovený v súlade s právnymi predpismi. Žalovaný dôvodnosť žalobkyňou uplatneného nároku namietal v rovine právnej, keď tvrdil, že k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného nedošlo, keďže ten prijímal platby - splátky úveru oprávnené, a to na základe platne uzatvorenej zmluvy a v súlade s riadne dohodnutými zmluvnými podmienkami. Okrem toho žalovaný tvrdil, že žalobkyňa nepreukázala vznik právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia, teda že žalovaný získal bezdôvodné obohatenie, ako aj to, že žalobkyňi vznikla majetková ujma a že medzi týmito skutočnosťami bola príčinná súvislosť. Vo vzťahu k namietaným absenciám náležitostí zmluvy žalovaný odkázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15, podľa ktorého nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere obsahovala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pričom podľa smernice stačí, ak zmluva obsahuje iba určenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľ, pričom veriteľ nie je povinný zahrnúť do zmluvy o úvere výpis vo forme amortizačnej tabuľky. K námietke nesprávne určenej RPMN žalovaný uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že hodnota RPMN musí byť uvedená jedným konkrétnym číslom, pričom rozhodovacia prax súdov nemožno považovať za jednotnú. Okrem toho podotkol, že po načerpaní úveru bola žalobkyňi zaslaná aj presná hodnota RPMN, s čím samotná žalobkyňa súhlasila. Žalovaný tvrdil, že K namietanej

absencii adresy žalovaného uviedol, že tá bola uvedená hneď pod názvom zmluvy, o čom svedčí aj tá skutočnosť, že pri podávaní predsporovej výzvy žalobkyňa vedela na, ktorú adresu žalovaného sa má obrátiť.

7. Neskorším podaním zo dňa 04.05.2021 žalovaný namietal, že žalobkyňa by mala vo vlastnom záujme zdokladovať výšku úhrad, ktoré požaduje vrátiť ako bezdôvodné obohatenie relevantnými dôkazmi, pričom žalovaný s poukazom na rozhodnutia iných súdov, v súvislosti s otázkou predkladania dôkazov a unesenia dôkazného bremena svojich tvrdení stranami sporu uviedol, že predloženie prehľadu úhrad splátok žalobkyňou je v jej možnostiach, pretože pokiaľ svoje tvrdenia nepodloží dôkazmi, neuniesla svoje dôkazné bremeno, čo má za následok zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Zároveň žalovaný v tejto súvislosti vzniesol námietku premlčania uplatneného práva, ktorú však skutkovo nevymedzil, tzn. že neuviedol žiadne konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých pri tejto hmotnoprávnej námietke vychádzal (od kedy by mal byť nárok premlčaný, začiatok a koniec subjektívnej a objektívnej lehoty) a obmedzil sa len na všeobecné tvrdenie, že pokiaľ by žalobkyňa hradila mesačné splátky z predmetnej úverovej zmluvy v období rokov 2011 a 2016, tak vzhľadom k termínu podania žaloby na súd považuje žalovaný nárok za premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote, ktoré začala plynúť od splátky, ktorou bola doplatená istina. Dôkazné bremeno v otázke premlčania žalovaný preniesol na žalobkyňu, ktorá mala relevantným spôsobom zdokladovať úhrady a námietku právne zdôvodnil odkazom na ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne v obdobnej veci sp. zn. 17Co/315/2017 (rovnako aj vo veci sp. zn. 17Co/372/2015), v ktorom príslušný súd konštatoval, že „dlžník sa musí dozvedieť o to, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvý krát preplatí. V danom prípade nad rámec poskytnutej istiny od 18.2.2014 prezentovala žalobkyňa priamo ako tvrdenie žaloby.“ pre prípad, že by sa súd nestotožnil s uvedenou argumentáciou žalovaného ohľadne premlčania nároku v subjektívnej premlčacej lehote, žalovaný vzniesol námietku premlčania na časť sumy aj v objektívnej lehote, a to na tú časť splátok, ktoré sú uhradené tri roky pred dátumom podania žaloby dňa 24.01.2017, tzn. pred dňom 24.01.2014 za predpokladu, že žalobkyňa svoje úhrady zdokladuje. Námietku premlčania žalovaný žiadal posúdiť prednostne, nakoľko v prípade jej oprávnenosti tento postup vedie k rýchlemu rozhodnutiu, bez potreby ďalšieho dokazovania (R 29/1983, rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/43/2009, 3Cdo/231/2009, 7Cdo/305/2014). Na základe uvedeného žiadal žalovaný nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnuť ako neodôvodnený.

8. Žalovaný na preukázanie svojich skutkových tvrdení nepredložil žiadne dôkazné prostriedky.

9. Súd na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie, na ktoré sa boli riadne a včas predvolaní právny zástupcovia strán sporu. Právny zástupca žalovaného svoju neprítomnosť ospravedlnil aktuálnou epidemilógickou situáciou a hospodárnosťou konania s tým, že súhlasil vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti žalovanej strany. Právny zástupca žalobkyne sa bez ospravedlnenia nedostavil. Preto súd podľa § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti strán sporu a ich právnych zástupcov, vec meritórne prejednal, pričom vykonal všetky stranami sporu navrhnuté a predložené listinné dôkazy (odsek 4. rozsudku), dokazovanie vyhlásil za skončené (§ 182, § 154 C.s.p.), pričom zistil nasledovný skutkový stav, z ktorého vychádzal pri právnom posúdení spornej veci.

10. Žalovaný ako právnická osoba - podnikateľ, podnikajúci v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom a žalobkyňa ako fyzická osoba spotrebiteľ uzatvorili dňa 28.01.2011 v písomnej forme úverovú zmluvu (ďalej už len „zmluva“), ktorá mala charakter tzv. formulárovej (predtlačenej) zmluvy.

11. Zo zmluvy vyplývalo, že:

- za žalovaného ako veriteľa zmluvu uzatvoril splnomocnený zástupca v rámci tzv. tesco finančných služieb;
- v záhlaví zmluvy bolo uvedené obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo žalovaného ako veriteľa;
- obsahovala údaje o žalobkyne ako spotrebiteľa týkajúce sa rodného čísla, mena a priezviska mobilného telefónneho čísla, štátnej príslušnosti, rodinného stavu, bývania, dosiahnutého vzdelania, čísla občianskeho preukazu a vodičského preukazu a adresy trvalého bydliska;
- žalovaný posúdil schopnosť žalobkyne splácať poskytnutý úver zistením jej zamestnávateľa a výšky čistého príjmu, ktorý predstavoval sumu 812,- eur mesačne;

- žalobkyni bol poskytnutý bezúčelový úver v sume 4 000,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť 60-timi pravidelnými mesačnými splátkami po 126,60 eura;
- celkom splatná suma žalobkyňou predstavovala 7 305,- eur;
- ročná úroková sadzba predstavovala hodnotu 26,40 %;
- RPMN bola určená rozmedzím od 29,70 % do 31,20 % s dodatkom, že presná hodnota RPMN závisí odo dňa poskytnutia úveru s tým, že žalovaná súhlasila, že presnú výšku RPMN jej žalovaný oznámi po poskytnutí úveru;
- priemerná RPMN predstavovala hodnotu 18,48 %;
- celkové náklady žalobkyne predstavovali sumu 3 305,- eur;
- poplatok za vedenie účtu, ktorý bol už zahrnutý v splátkach predstavoval sumu 1,99 eura mesačne;
- lehota splatnosti bola určená dobou 60 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci;
- prvá splátka bola splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, pričom dátum splatnosti druhej splátky bol určený na 15. deň v kalendárnom mesiaci a
- úver bol poskytnutý priamo na účet žalobkyne bezhotovostným prevodom.

12. Zo zmluvy taktiež vyplývali pre žalobkyňu dve možnosti na uzatvorenie poistenia (bez akejkoľvek možnosti poistenie neuzatvoriť), a to poistenie „balíček plus“ v sume 4,85 eura mesačne alebo „balíček Premium“ v sume 9,23 eura mesačne, pričom žalobkyňa si vybrala prvú možnosť poistenia.

13. Z ostatnej časti zmluvy uvedenej menším písmom vyplývalo, že jej neoddeliteľnou súčasťou boli aj úverové podmienky, súhlas žalobkyne s uzatvorením rozhodcovskej doložky a potvrdenie toho, že žalobkyňa pred uzatvorením tejto zmluvy prevzala formulár so štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere.

14. Zo zmluvy nevyplýval údaj o adrese žalovaného, na ktorej môže žalobkyňa uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť.

15. Zo zhodných vyjadrení strán sporu podľa § 186 ods. 2 C.s.p., o ktorých nemal súd žiadne pochybnosti mal za to, že žalobkyňa si svoje povinnosti z predmetnej zmluvy splnila a uhradila žalovanému celkom sumu 7 305,- eur.

16. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu dňa 16.01.2017 oznámila žalovanému, že predmetná zmluva nie je v súlade s právnou úpravou ochrany spotrebiteľa a obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, na základe čoho žalobkyňa navrhla uzatvorenie dohody o urovaní, ktorou žalovaný potvrdí povinnosť žalobkyne uhradiť len výšku istiny úveru a svoju povinnosť vrátiť preplatok zaplateného úveru, ktorý má charakter bezdôvodného obohatenia, a to v lehote do troch dní.

17. Podľa Čl. 8 Základných princípov C.s.p., strany sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci samej a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

18. Podľa § 151 ods. 1 C.s.p, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné

19. Podľa § 151 ods. 2 C.s.p, ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenie o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

20. Podľa novej procesnej právnej úpravy je dokazovanie založené výlučne na zásadách - prejednávacej, kontradiktórnosti konania a koncentračnej zásade, pričom v zmysle § 185 C.s.p. súd vychádza pri svojom rozhodovaní výlučne z tých dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu (princíp formálnej pravdy), hodnotenie dôkazov súdom má oporu vo vykonanom dokazovaní a je v súlade so zásadami formálnej logiky. Dôkazná iniciatíva súdu je obmedzená a nositeľmi procesnej aktivity sú predovšetkým strany sporu. Súd pri posudzovaní skutkových tvrdení strán sporu, ktoré sú povinné pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods. 1, § 151 a § 153 C.s.p.) a posudzovaní použitia prostriedkov procesnej obrany a útoku (§ 181 ods. 4 C.s.p.), dôsledne uplatňuje princíp zodpovednosti strán sporu za vlastné skutkové tvrdenia a ich dôkazné preukázanie v prípade, že sú sporné. Ide o princíp zodpovednosti strán za vlastnú procesnú aktivitu alebo pasivitu a za riadne

plnenie si svojich povinností v rámci súdneho konania, zakotvenú v Čl. 8 Základných princípov C.s.p.. Inak povedané platí, že nositeľmi procesnej aktivity sú v kontradiktórnom civilnom procese, strany sporu, ktoré majú povinnosť tvrdenia, tzn. pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods. 1 C.s.p.) a povinnosť uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas (§ 153 a § 154 C.s.p.), vrátane dôkaznej povinnosti sporných skutočností (§ 185 ods. 1 C.s.p.).

21. Súd vychádzajúc z uvedených princípov, posúdil zistený skutkový stav na základe nesporných tvrdení strán a dôkazne preukázaných sporných skutočností, podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) upravujúcich spotrebiteľské zmluvy (§ 52 až 54a OZ), bezdôvodné obohatenie (§ 451 až § 459 OZ), vznik záväzkových vzťahov (§ 488, § 489 a nasl. OZ) a ich zánik splnením (§ 559 a nasl.), s odkazom na § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) podľa ustanovení § 497 a nasl. ObZ., upravujúcich zmluvu o úvere a podľa ustanovení osobitného zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30.11.2011 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“).

22. Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (požiadavky) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

23. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

24. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy : zo „, zmluvy o úvere (§ 497),,„.

25. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

26. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

27. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

28. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

29. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru, podmienky na udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, podmienky na výkon činnosti veriteľa a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

31. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

32. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

33. Podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

34. Podľa § 9 ods. 6 zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), spotrebiteľ sa nemôže vzdať práv, ktoré mu vyplývajú z tohto zákona.

35. Podľa § 9 ods. 7 zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), veriteľovi alebo finančnému agentovi sa zakazuje predkladať spotrebiteľovi návrhy zmlúv, ktorých zrejším účelom je obchádzanie ustanovení tohto zákona; za takéto konanie sa považuje aj to, že sa čerpanie finančných prostriedkov alebo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zahrnú do zmlúv o úvere, ktorých povaha alebo účel by umožnili vyhnúť sa uplatňovaniu tohto zákona. Ak veriteľ využil omyl spotrebiteľa a použil zmluvné podmienky, ktorými vylúčil aplikáciu ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, považuje sa zmluva za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ak veriteľ nepreukáže, že nemal úmysel obísť tento zákon.

36. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom do 30.11.2011), poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods.1.

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

37. Súd v danom prípade posúdením nesporných skutkových zistení, podľa citovaných ustanovení zákona, dospel k záveru, že medzi žalovaným a žalobkyňou vznikol uzavretím písomnej zmluvy dňa 28.01.2011 podľa § 488, 489 Občianskeho zákonníka a následným poskytnutím peňažných prostriedkov bezhotovostným prevodom na účet žalovanej, záväzkový vzťah, ktorý bez ohľadu na povahu účastníkov podľa obsahu zahŕňal podstatné znaky zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. ObZ., založenej na konsenze zmluvných strán o podstatných náležitostiach - určenie zmluvných strán, určenie výšky úveru (úverového limitu), záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a záväzok zaplatiť úroky. Vzhľadom na povahu zmluvných strán pri uzatváraní tejto zmluvy, keď žalovaný vystupoval ako dodávateľ (§ 52 ods. 3 OZ) a žalobkyňa ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 4 OZ), je predmetná zmluva podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia osobitného zákona č. 129/2010 Z.z., upravujúceho zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v znení účinnom v čase jej uzatvorenia, tzn. do 30.11.2011, pričom takéto dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov aj vo forme úveru veriteľom spotrebiteľovi, sa podľa tohto zákona považuje za spotrebiteľský úver (§ 1 ods. 2 cit. zákona).

38. Ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z., spotrebiteľská zmluva, musí mať písomnú formu (§ 9 ods. 1) a obsahovať okrem všeobecných náležitostí (ako bolo uvedené, v tomto prípade všeobecných náležitostí zmluvy o úvere), osobitné náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 tohto zákona a správne určenú RPMN. Nedostatok písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, absencia niektorých osobitných náležitostí (konkrétne náležitosti uvedené pod písm. a) až k), r) a y) v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.) a uvedenie nesprávnej RPMN v neprospech spotrebiteľa, má podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za následok taký právny stav, podľa ktorého sa veriteľom poskytnutý úver musí považovať za bezúročný a bezpoplatkový.

39. Jedným z najpodstatnejších údajov, ktoré zákon vymenúva ako povinnú náležitosť spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je údaj o celkových nákladoch, od ktorých sa následne odvíja výška ročnej percentuálnej miery nákladov. Práve údaj o výške RPMN je pre spotrebiteľa tým najdôležitejším indikátorom ceny úveru a preto jeho nesprávne uvedenie v zmluve, postihuje zákon podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. následkom straty práva veriteľa na úroky a akékoľvek iné poplatky z úveru. Údaj o RPMN umožňuje porovnanie výhodnosti úverov/pôžičiek z pohľadu vynaložených nákladov spotrebiteľa na ich splácanie v rámci jedného roka a v tomto smere je pre spotrebiteľa významnejšou informáciou ako údaj o výške úrokov.

40. Žalovaný však v predmetnej zmluve neuviedol presnú hodnotu RPMN, ale len jej rozmedzie od 29,70 % do 31,20 %. Posúdením, či uvedenie rozmedzia RPMN namiesto presného údaju o RPMN, je v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z., sa zaoberal Krajský súd v Trenčíne, ktorý v obdobnom prípade (sp. zn. 5Co 315/2017), keď v zmluve o spotrebiteľskom úvere bol uvedený údaj o RPMN v rozmedzí „45,3% do 48,3%“, konštatoval, že „údaj o RPMN v zmluve nie je riadne uvedený, t.j. akoby ani v zmluve uvedený nebol..... V súvislosti s uvedeným nedostatkom obligatórnych náležitostí zmluvy je potom potrebné zmluvu považovať podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročnú a bez poplatkov. Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nesporne vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov. Ak zákonodarcu vyžaduje, aby v takýchto úverových zmluvách bola uvedená hodnota RPMN, nemožno sa uspokojiť len s tým, že bude v nej uvedené rozpätie, v ktorom sa hodnota RPMN môže pohybovať, a to bez ohľadu na to, aké veľké toto rozpätie bude.“ Nakoľko sa však v rozhodovacej praxi súdov objavil aj opačný názor, teda že zo zákona č. 129/2010 Z. z. explicitne nevyplýva, že výška RPMN musí byť určená jednoznačným konkrétnym číslom, Krajský súd v Trnave položil SD EÚ otázku, či sa má článok 10 ods. 2 písm. g) Smernice č. 2008/48 vykladať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zodpovedá požiadavke v tomto ustanovení, ak RPMN nie je v nej uvedená presným údajom v percentách, ale rozpätím dvoch údajov (od-do). Z rozsudku SD EÚ zo dňa 19.12.2019 vo veci C-290/19 vyplýva, že článok 10 ods. 2 písm. g) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že jeho znenie bráni tomu, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN vyjadrená nie ako jedna konkrétna hodnota, ale ako rozpätie uvádzajúce najnižšiu a najvyššiu hodnotu.

V rámci prieskumnej činnosti rozhodovacej praxe odvolacích súdov bolo zistené, že totožný názor o povinnosti veriteľa uviesť údaj o RPMN jednoznačným konkrétnym číslom a nie rozmedzím "od do" zastáva aj Krajský súd v Prešove (napr. rozhodnutie 8Co/97/2019 zo dňa 29.06.2020), Krajský súd v Banskej Bystrici (napr. 16Co/103/2015 zo dňa 18.02.2016) alebo aj Krajský súd v Nitre (napr. rozhodnutie 5Co/27/2019 zo dňa 05.02.2020).

41. V zmysle vyššie uvedeného mal súd za to, že zmyslom údajov o RPMN obsiahnutom v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnúť spotrebiteľovi pravdivú informáciu (v číselnom vyjadrení) o skutočnej výške nákladov súvisiacich so spotrebiteľským úverom. RPMN by teda mala odzrkadľovať skutočnú cenu spotrebiteľského úveru, ktorá umožní spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku, ako aj samotnú výhodnosť poskytovaného úveru, pričom aj rozdiel v jednom percente RPMN môže predstavovať navýšenie úveru o niekoľko desiatok eur. Na základe uvedeného bol súd toho názoru, že RPMN musí byť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyjadrená ako jedna konkrétna hodnota, v opačnom prípade nie je splnené kritérium stanovené v článku 10 ods.2 písm. g) smernice č 2008/48 (zrozumiteľnosť a stručnosť), pričom použitie rozpätia RPMN od 29,70 % do 31,20 % v predmetnej zmluve mohlo žalobkyni ako spotrebiteľovi nielen sťažiť posúdenie celkových nákladov úveru, ale tiež ju mohlo uviesť do omylu, pokiaľ ide o skutočný rozsah jeho záväzku. Takto vyjadrená RPMN (vo forme rozpätia dvoch údajov), je nezrozumiteľná a neurčitá a nie je z nej možné určiť jednu konkrétnu hodnotu RPMN, ktorá sa uplatňuje na túto konkrétnu zmluvu a úver z nej vyplývajúci.

42. Navyše, v danom prípade súd pri prepočte RPMN zistil, že pri výške veriteľom poskytnutého úveru v sume 4 000 eur, mesačnej splátky v sume 126,60 eura (vrátane poplatkov za poistenie), mala celková zaplatená suma žalobkyňou predstavovať sumu 7.596 euro a nie sumu 7.305 euro, ktorá bola uvedená v zmluve. Na základe toho mal byť údaj o RPMN správne uvedený vo výške 34,50 %, čo je dokonca nad rámec rozmedzia uvedeného žalovaným v zmluve. Preto v danom prípade súd dospel k záveru, že uvedenie rozmedzia RPMN od 29,70 % do 31,20 % v predmetnej úverovej spotrebiteľskej zmluve bolo uvedené nesprávne a dokonca v neprospech žalobkyne, keďže žalovaný ako veriteľ ju uviedol do omylu v tom, že "cena" poskytnutého úveru je nižšia než jeho skutočná "cena". Absencia správne a presne uvedeného údajov o RPMN v predmetnej zmluve v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa, má za následok to, že žalovaným poskytnutý spotrebiteľský úver je podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 9 ods. 2 písm. j) tohto zákona za bezúročný a bez poplatkov.

43. Ďalšou požadovanou náležitosťou každej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej absencia má podľa § 11 ods. 1) zákona č. 129/2010 Z.z. za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, je podľa § 9 ods. 2 písm. c) tohto zákona aj údaj o adrese predávajúceho (tzn. veriteľa), na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ako vyplývalo z vykonaného dokazovania, predmetná zmluva síce vo svojom záhlaví obsahovala údaj o sídle žalovaného, čím argumentoval aj samotný žalovaný, takýto údaj však nemožno subsumovať pod náležitosť vyžadovanú podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., ale ide o náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. b) tohto zákona a to : uvedenie obchodného mena, sídla a identifikačného čísla žalovaného ako veriteľa. Prieskumom rozhodovacej činnosti odvolacích súdov súd tiež zistil, že otázka neuvedenia tzv. reklamačnej a sťažnostnej adresy v zmluvách o spotrebiteľských úveroch, už bola viackrát odvolacími súdmi riešená, keď konštatovali, že za splnenie povinnosti podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. nemožno považovať uvedenie adresy sídla veriteľa v záhlaví samotnej zmluvy v rámci jeho identifikačných údajov, navyše keď ide o banku pôsobiacu na celom území SR prostredníctvom svojich pobočiek, čím nie je vylúčené, aby reklamácia alebo sťažnosť mohla byť vybavená prostredníctvom niektorej z nich (napr. rozhodnutie KS v Trnave, sp. zn. 10Co 104/2018). Aj na základe tejto skutočnosti Krajský súd v Trnave vo svojom inom rozhodnutí (sp. zn. 24CoCsp 31/2020 zo dňa 19.10.2020) konštatoval, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí explicitne obsahovať adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. K uvedenému názoru súd len dodáva, že ani samotná zmluva nebola uzatvorená v sídle žalovaného ale v Senci. Dokonca nebola uzatvorená ani priamo žalovaným, ale prostredníctvom splnomocneného zástupcu, preto uvedenie presnej adresy na podanie reklamácie alebo sťažnosti bolo viac ako žiaduce. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd v tejto otázke dospel k záveru, že uzatvorená zmluva neobsahovala údaj o adrese žalovaného, na ktorej mohla žalobkyňa uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., následkom čoho je poskytnutý úver žalovaným podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročný a bez poplatkov.

44. Rovnako, ďalšou zákonom vyžadovanou náležitosťou, ktorej absencia má podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, je údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) tohto zákona, ktorého zmyslom je informovanie spotrebiteľa o tom, ako dlho je povinný si svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy plniť. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zmluva takýto údaj vôbec neobsahovala. Miesto uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru, žalovaný v zmluve uviedol, že „lehota splatnosti úveru je 60 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“, čo nemožno považovať za určitý a presný údaj o konečnej splatnosti úveru. Uvedený záver podporuje aj rozhodovacia prax súdov, keď sa rovnakou otázkou zaoberal aj Krajský súd v Bratislave, ktorý vo svojom rozhodnutí (sp. zn. 14Co 110/2017 z dňa 12.03.2019) konštatoval, že ak sa v zmluve o spotrebiteľskom úvere v rámci údaju o konečnej splatnosti úveru uvedie len to, že posledná splátka bude splatná 84 mesiacov od prvého čerpania úveru, treba takto určený termín konečnej splatnosti považovať za neurčitý a poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkový podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z.. Rovnaký názor vyslovil vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Žiline (sp. zn. 6Co 162/2018 zo dňa 19.09.2018), podľa ktorého, ak veriteľ určil konečnú splatnosť úveru odkazom na počet dojednaných splátok (tak ako v tomto prípade), takýto postup veriteľa nie je v súlade s § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.. Konštatoval tiež, že veriteľ má pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vedomosť o presnom termíne konečnej splatnosti úveru a je jeho zákonnou povinnosťou ho v zmluve uviesť spôsobom predpokladaným zákonom a nie ponechávať jeho výpočet na spotrebiteľa. Aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí (sp. zn. 2Co 219/2016) konštatoval, že údaj o konečnej splatnosti úveru nemožno vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí, napr. z počtu splátok. Z uvedených dôvodov súd konštatuje, že bol daný aj ďalší zákonný dôvod, majúci za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, poskytnutého žalobkyni žalovaným a to, absencia údaju o konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z..

45. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplývalo, že uzatvorená zmluva mala charakter tzv. formulárovej zmluvy, t.j. zmluvy, ktorej podstatné obsahové náležitosti sú veriteľom dopredu naformulované a nemôžu byť spotrebiteľom zmenené alebo doplnené. Spotrebiteľ má len možnosť navrhnuté podmienky zmluvy prijať alebo neprijať a tým navrhovanú zmluvu neuzatvoriť. Aby súd mohol takúto zmluvu považovať za individuálne dojednanú, teda nie tzv. formulárovú - vopred pripravenú veriteľom, musel by skutočnosť o individuálnom dojednaní podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka preukázať samotný veriteľ. V danom prípade však žalovaný ani len netvrdil, že uzatvorená zmluva nepredstavovala tzv. formulárovú zmluvu. Svoje tvrdenie zameril len na tú skutočnosť, že k uzatvoreniu zmluvy došlo iniciatívou žalobkyne, čo je síce pravda, ale v žiadnom prípade to nemožno spájať s tým, že žalobkyňa mala možnosť ovplyvniť aj znenie samotnej zmluvy. Vychádzajúc z nevyvrátenej hypotézy, že obsah zmluvy bol vopred naformulovaný žalovaným ako veriteľom, bez ohľadu na konkrétne okolnosti, aj samotné potvrdenie žalobkyne, že pred uzatvorením zmluvy prevzala formulár so štandardnými európskymi informáciami, existovalo bez ohľadu na to, či žalobkyňa takýto formulár prevzala alebo nie. Ak žalobkyňa tvrdila, že predmetný formulár jej nebol pred uzatvorením zmluvy žalovaný, resp. jeho splnomocneným zástupcom poskytnutý, bremeno preukázania opaku tejto negatívnej skutočnosti prešlo na žalovaného, ktorý však existenciu prevzatia takéhoto formulára nepreukázal. V rámci svojej obrany odkázal len na obsah samotnej zmluvy, ktorý však súd nevyhodnotil ako individuálne dojednaný a spôsobilý preukázať skutočné splnenie povinnosti žalovaného. Vzhľadom na uvedené sa súd musel stotožniť s tvrdením žalobkyne, že žalovaný si nesplnil svoju povinnosť podľa § 4 zákona č. 129/2010 Z.z. a neposkytol žalobkyni v dostatočnom časovom predstihu pred uzatvorením zmluvy informácie o poskytovanom úvere vo forme formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere.

46. Z uvedených dôvodov súd vyššie uvedené námietky žalobkyne ohľadom absencie zákonných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej stranami dňa 28.01.2011 považoval za dôvodné.

47. K námietke žalobkyne týkajúcej sa absencie náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. (rozpis výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,,) súd uvádza, že v súčasnosti existuje už pomerne ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, konkrétne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3 Cdo 146/2017, 3 Cdo 56/2018 alebo 4 Cdo 211/2017), na ktoré súd odkazuje a z ktorých vyplýva, že eurokonformným výkladom namietaného ustanovenia nemožno od veriteľom žiadať, aby v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uvádzali rozpis splátok samostatne vo vzťahu k istine, poplatkom a úrokom. Hoci uvedený výklad bol v rozpore s doslovným gramatickým znením predmetného ustanovenia, s odkazom na rozsudok SD EÚ C-42/15 (Home Credit Slovakia a.s. v. A. B.), bolo potrebné namietané ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. týkajúce sa výšky

splátok istiny, úrokov a poplatkov vyložiť v rozpore s jeho gramatickým znením, teda contra legem, čo bol jediný možný spôsob ako dosiahnuť jeho súlad so Smernicou 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, pri ktorej transponovaní do vnútroštátneho predpisu (tzn. zákona č. 129/2010 Z. z.) zákonodarcu pochybil a išiel nad rámec podmienok, ktoré daná smernica stanovovala a to v súvislosti so špecifikáciou splátky úveru. Dané pochybenie bolo nakoniec s účinnosťou od 01.05.2018 napravené a ustanovenie § 9 ods. 2 písm. i) (predtým písm. k)) zákona č. 129/2010 Z.z., bolo dané do súladu s predmetnou smernicou, podľa ktorej sa už nevyžaduje presná špecifikácia splátky úveru, istiny a poplatkov, ale len výška, počet a frekvencia splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom. Vychádzajúc z uvedeného súd námietku žalobkyne, týkajúcu sa absencie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., vyhodnotil ako nedôvodnú.

48. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti a dôvody, súd po preskúmaní zmluvy o úvere zo dňa 28.01.2011, ktorú považoval za platne uzatvorenú a na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni spotrebiteľský úver, dospel k záveru, že tento úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení do 30.11.2011 považovať za bezúročný a bez poplatkov z viacerých dôvodov, a to:

- z dôvodu nesprávne určenej RPMN v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.;

- z dôvodu absencie údaju o termíne konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. c) tohto zákona a
- z dôvodu absencie údaju o adrese predávajúceho, na ktorej mohla žalobkyňa uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť podľa § 9 ods. 2 písm. b) tohto zákona.

Na základe uvedeného bola žalobkyňa z titulu uzatvorenej zmluvy povinná vrátiť žalovanému len poskytnutú istinu úveru, tzn. sumu 4.000 euro.

49. Súd len dopĺňa, že absencia čo i len jednej z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere (napr. len nesprávne uvedená RPMN), má v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. ten dôsledok, že takýto spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a v zásade už nebolo potrebné skúmať ďalšie obligatórne náležitosti predmetnej zmluvy. V danom prípade však absentovali viaceré predpísané náležitosti.

50. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

51. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

52. Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

53. V zmysle citovaných ustanovení zákona, je v danom prípade právnym titulom vydania bezdôvodného obohatenia (právnym základom), plnenie získané bez právneho dôvodu, ako zákonný dôsledok bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, pre absenciu zákonom požadovaných obligatórnych náležitostí zmluvy (odsek 48. rozsudku)

54. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že na základe uzatvorenej zmluvy uhrádzala (v súlade s dohodnutými zmluvnými podmienkami) pravidelné splátky vo výške 126,60 euro, ktorými žalobcovi spolu uhradila v zmluve dohodnutú celkovú čiastku 7.305 euro. Žalobca v odpore najskôr tvrdenia o úhradách mesačných splátok nesporeoval, práve naopak argumentoval, že prijatím splátok rešpektovala dodržiaval zmluvný vzťah a platby prijímal oprávnene. Žalovaný až vo svojom neskoršom podaní zo dňa 04.05.2021, v súvislosti s námietkou premlčania namietal, že žalobkyňa tvrdenie o úhradách mesačných splátok žiadnym spôsobom nepreukázala, avšak ani v odpore a ani uvedenom písomnom vyjadrení nepoprel toto skutkové tvrdenie žalobkyne a ani neuviedol vlastné skutkové tvrdenia o okolnostiach úhrad splátok, tzn. o spôsobe, výške, príp. včasnosti úhrad jednotlivých splátok.

55. V nadväznosti na uvedené (odsek 18., 19. a 20. rozsudku) súd dopĺňa, že unesenie dôkazného bremena je základným predpokladom úspechu v spore. Samotný obsah dôkazného bremena závisí od okruhu tvrdených rozhodujúcich skutočností, od ktorých sporová strana odvodzuje pre seba priaznivé procesné následky, tzn. úspech v spore. Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musia byť v spore preukázané, ako aj nositeľ dôkazného bremena vyplýva z hmotného práva. Súd

vo všeobecnosti súhlasí s názorom, že od nikoho (žiadnej zo strán sporu) nemožno požadovať, aby preukázal negatívnu skutočnosť (že niečo sa nestalo), a to ani v prípade, ak negatívnu skutočnosť tvrdí a rovnako tak nie je potrebné preukazovať skutočnosti, ktoré nie sú medzi stranami sporné, resp. nie sú popreté za súčasného uvedenia vlastných tvrdení o predmetných skutočnostiach. Za predpokladu, že žalobca unesie v rozsahu svojich tvrdení o rozhodujúcich skutočnostiach dôkazné bremeno, resp. jeho tvrdenia nie sú protistranou účinne popreté, dochádza k presunu dôkazného bremena vrátane bremena tvrdenia na žalovaného, ktorý z takejto negatívnej skutočnosti odvodzuje svoj úspech v spore, tzn. že musí tvrdiť a preukázať skutočnosti, ktoré vznik, prípadne existenciu nároku žalobcu vylučujú.

56. V zmysle § 151 ods. 1 a 2 C.s.p. preto súd vychádzal z tvrdení žalobkyne o pravidelnom splácaní úveru vo výške splátky podľa zmluvy 126, 60 euro mesačne a tvrdenia o celkovej splatenej čiastke žalovanému, ako z nesporne preukázaných skutkových okolností, podporených aj na základe predloženej úverovej zmluvy. Bolo naopak povinnosťou žalovaného, pokiaľ tvrdenie žalobkyne o riadnom splácaní úveru dohodnutými splátkami, resp. o celkovej splatenej čiastke z titulu úverovej zmluvy z 28.01.2011 považoval za sporné, uviesť vlastné konkrétne tvrdenia a tieto dôkazne preukázať.

57. Preto súd vychádzal ako z nespornej skutočnosti, že žalovaný poskytol žalobkyňi peňažné prostriedky formou spotrebiteľského úveru vo výške 4.000 euro, pričom žalobkyňa žalovanému uhradila pravidelnými splátkami celkovú čiastku 7.305 euro, čo pri konštatovaní, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, je o 3.305 euro viac, než bolo jej povinnosťou. Skutočnosť, že žalovaný ako veriteľ prijal od žalobkyne ako dlžníka plnenie nad rámec jeho záväzku, keď prijal peňažné prostriedky nad rámec reálne poskytnutého úveru 4.000 euro, predstavuje u žalovaného majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, podľa § 451 ods. 2 OZ, tzn. bezdôvodné obohatenie v sume 3.305 euro, ktoré je povinný žalovaný podľa § 451 ods. 1 OZ žalobkyňi vydať.

58. Uvedený právny záver korešponduje aj s nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 12.05.2020 (III. ÚS 43/2020), podľa ktorého „bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, nekorešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch)“.

59. Ako bolo uvedené (odsek 7. rozsudku), vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia bola zo strany žalovaného vznesená námietka premlčania nároku v subjektívnej premlčacej lehote, pri ktorej však žalovaný neuviedol, žiadne rozhodujúce skutkové tvrdenia z hľadiska hmotného práva, z ktorých vychádzal (§ 100 a nasl. OZ) a obmedzil sa len na všeobecné tvrdenie, že pokiaľ by žalobkyňa hradila mesačné splátky z predmetnej úverovej zmluvy v období rokov 2011 a 2016, tak vzhľadom k termínu podania žaloby na súd, považuje žalovaný nárok za premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť od splátky, ktorou bola doplatená istina, pričom bez splnenia povinnosti tvrdenia (§ 150 ods. 1 C.s.p.) preniesol dôkazné bremeno v otázke premlčania žalovaný na žalobkyňu tým, že je jej povinnosťou relevantným spôsobom zdokladovať svoje úhrady. Zároveň pre prípad, že by sa súd nestotožnil s uvedenou argumentáciou o premlčaní nároku v subjektívnej premlčacej lehote, žalovaný vzniesol námietku premlčania v objektívnej lehote na tú časť sumy, resp. splátok, ktoré boli uhradené tri roky pred dátumom podania žaloby dňa 24.01.2017, tzn. pred dňom 24.01.2014, rovnako za predpokladu, že žalobkyňa svoje úhrady zdokladuje.

60. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

61. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

62. Podľa citovaných ustanovení, platí pre vydanie bezdôvodného obohatenia kombinovaná premlčacia lehota, a to subjektívna 2-ročná a objektívna 3-ročná a v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, platí objektívna 10-ročná premlčacia lehota. Objektívna premlčacia doba je určená nezávisle na subjektívnych dôvodoch dotknutých osôb a vždy začína plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Pre počiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení musí byť preukázaný úmysel, a to či už priamy alebo nepriamy, smerovaný k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať v čase získania bezdôvodného obohatenia. O priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, alebo vedieť mal, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel (prítomnosť vedomostnej i vôľovej zložky). O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil vedel, že svojim konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad že sa tak stane, bol s týmto uzrozumený.

63. Odhliadnuc od toho, že žalobca namietol premlčanie dôvodného nároku žalobkyne len všeobecne, keď dostatočne neuviedol rozhodujúce tvrdenia ani o začiatku plynutia objektívnej premlčacej lehoty, o ktorej ako veriteľ a prijímateľ splátok musel mať vedomosť, súd žalovaného v tejto súvislosti nežiadal o ďalšie tvrdenia v zmysle § 150 ods. 2 C.s.p., nakoľko vychádzal z názoru, že v danom prípade nedošlo k uplynutiu objektívnej 10 ročnej premlčacej lehoty od vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia žalovaného, po uhradení istiny 4.000 euro, v zmysle § 107 ods. 2 OZ (splatnosť 1. splátky bola 15.02.2011 a poslednej 15.11.2015) a vzhľadom na predsporovú výzvu žalobkyne z 16.01.2017, ktorou právny zástupca informoval žalovaného o tom, že zmluva nie v súlade s právnou úpravou (a deň, kedy prevzal zastúpenie žalobkyne, ktorá tak mohla nadobudnúť subjektívnu vedomosť o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu), nedošlo k uplynutiu ani subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty, keďže žaloba bola podaná dňa 24.01.2017.

64. K uvedenému záveru súd dospel na základe názoru súdu, že žalovaný konal pri uzatvorení predmetnej spotrebiteľskej zmluvy neodborne, nerešpektujúc právne predpisy, z čoho možno odvodiť jeho priamy úmysel bezdôvodne sa obohatiť, pretože v uvedenom období existovala osobitná právna úprava - zákon o spotrebiteľských úveroch, prostredníctvom ktorej bola do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Európskeho parlamentu a Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a tiež s účinnosťou od 01.04.2004 bola do Občianskeho zákonníka transponovaná uvedená Smernica v ustanoveniach § 52 a nasl., upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv za účelom ochrany slabšej zmluvnej strany (spotrebiteľa), ktorú bol povinný rešpektovať. Navyše zo svojej činnosti a rozhodnutí iných súdov je súdu známe a preukázané, že zo strany žalovaného aj v iných prípadoch dochádzalo k porušeniu spotrebiteľských práv dôsledným nerešpektovaním zákonnej úpravy týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, tzn. že nešlo o jedno individuálne pochybenie, ale o úmyselné konanie žalovaného nereflektujúce rozhodnutia súdov a povinnosti ukladané mu zákonmi a v dôsledku toho k jeho bezdôvodnému obohateniu (napríklad nesprávnych údajov o RPMN, absencii údajov o konečnej splatnosti a iných obligatórnych náležitostiach zmlúv o spotrebiteľskom úvere).

65. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a sporný nárok bol uplatnený včas, z ktorého dôvodu žalobe v celom rozsahu vyhovel.

66. Podľa § 559 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

67. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

68. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

69. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

70. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný si súdom priznaný peňažný dlh podľa § 559 Občianskeho zákonníka nespĺnil riadne a včas, dostal sa tým podľa § 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka do omeškania, na základe čoho vzniklo žalobkyni právo požadovať od žalovaného popri priznanom peňažnom plnení aj úroky z omeškania určené podľa vykonávacieho predpisu - nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ECB) platná k prvému dňu omeškania s plnením priznaného peňažného dlhu.

71. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola v období od 16.03.2016 do 18.09.2019 vo výške 0 %, tzn. že výška úrokov z omeškania bola k 1. dňu omeškania 19.01.2017 (po doručení výzvy žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia do 18.01.2017), predstavovala 5 % ročne zo súdom priznanej dlžnej sumy až do jej reálneho zaplatenia.

72. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

73. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

74. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

75. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s princípom úspechu v konaní podľa § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobkyni ako plne úspešnej strane sporu priznal podľa § 262 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov konania. O výške tohto nároku rozhodne súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. samostatným rozhodnutím, vydaným vyšším súdnym úradníkom, po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré môže strana sporu podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutie na súde, proti ktorému rozhodnutie smeruje (§ 355 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 362 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.